

PM 2003 RIV (Dnr 321-3713/2003)

Tillämpningsföreskrifter för taxa för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Tillämpningsföreskrifter för taxa för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg fastställs enligt stadsledningskontorets förslag, att gälla fr.o.m. 1 januari 2004, bilaga.

Föredragande borgarrådet Erik Nilsson anför följande.

Ärendet

Riksdagen beslutade i juni 2003 att höja den högsta avgiften inom maxtaxa för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg från den 1 januari 2004. Som en konsekvens av detta beslutade kommunfullmäktige i budget för 2004 om höjda avgifter i enlighet med riksdagens beslut. Den beslutade förändringen innebär att gränsen avseende hushållsinkomst för att betala högsta avgift höjs från 38 000 kr till 42 000 kr per månad. Den högsta avgiften höjs därmed från 1 140 kr till 1 260 kr per månad.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets finansavdelning.

Stadsledningskontoret föreslår att tillämpningsföreskrifter för taxa för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg fastställs enligt stadsledningskontorets förslag, att gälla fr.o.m. januari 2004.

Mina synpunkter

Stadsledningskontorets finansavdelning ansvarar för tillämpningsföreskrifter för taxan för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. Utifrån det beslut som fattades i budgeten för 2004 har en genomgång av tillämpningsföreskrifterna skett. De förändringar som föreslås i tillämpningsföreskrifterna är dels den taxeförändring som beslutades om i budget för 2004, dels att begreppet barnomsorg har bytts ut mot förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. I övrigt är tillämpningsföreskrifterna oförändrade, *bilaga*.

Jag föreslår därför att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Tillämpningsföreskrifter för taxa för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg fastställs enligt stadsledningskontorets förslag, att gälla fr.o.m. 1 januari 2004, bilaga.

Stockholm den 27 november 2003

ERIK NILSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin* och *Sten Nordin* (båda m) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. förslaget omarbetas till förmån för en lägre deltidstaxa för de 4- och 5-åringar som har en vistelsetid under 30 timmar i veckan
2. närvarotid för förskolebarn med nyfött syskon förändras så att de föräldrar som väljer att fortsätta arbeta har möjlighet att ha syskonet på förskolan mer än sex timmar om dagen
3. intagningsreglerna ändras så att barnet från ett års ålder har rätt till plats från det datum plats önskas under förutsättning att ansökan är inlämnad senast tre månader innan
4. stadsledningskontoret får i uppdrag att utreda hur kötid och inte endast ålder ska kunna tillgodoräknas vid placering inom förskolan
5. utbildningsförvaltningen får i uppdrag att utreda och återkomma till kommunstyrelsen med förslag på en deltidsförskoleschablon för barn 1-3 år
6. därutöver anföras följande.

Maxtaxan har medfört att barn får allt längre vistelsetider i förskolan. Det är en mycket oroväckande utveckling. Barn behöver tid med sina föräldrar och den tiden kan aldrig helt ersättas av en kvalitativt bra förskola. Sveriges och Stockholms familjer behöver ökad valfrihet och förbättrade möjligheter att tillbringa mer tid med sina barn. Föräldrarna måste nu på allvar ges möjlighet att styra över sin tid och över valet av barnomsorg. Det är föräldrarna som har bäst möjlighet att avgöra hur tid och resurser fördelas. Vi vill ha en ny nationell familjepolitik som myndigförklarar föräldrarna och tilltror föräldrarna själva valet mellan heltid, deltid eller ingen tid alls på arbetsmarknaden under olika perioder i livet.

i beklagar att den tidigare sk deltidstaxan (som innebar att barnet är på förskolan max 30 timmar i veckan året runt) helt försvunnit. Konsekvensen är att föräldrar till barn i dessa åldrar framöver kommer att få betala samma taxa oberoende av om barnet är i förskolan under 30 timmar eller betydligt mer än 40 timmar. Det nya förslaget innebär att föräldrar kan endast välja emellan att ha barnet på förskolan i endast tre timmar om dagen under terminerna eller heltid under hela året.

Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om högst sex timmar per dag. Om föräldern eller vårdnadshavaren inte väljer att vara hemma för vård av barn utan fortsätter att arbeta ska längre vistelsetider för syskon beviljas.

För föräldrar och andra är det viktigt att kunna planera sin tid. När barnet börjar förskolan är dessutom ett datum som arbetsgivare i god tid vill kunna ta del av för att på så vis kunna planera för vikarier etc. Att kommunens skyldighet inte ska gälla från ett visst datum kan ställa till stora problem för både föräldrar och arbetsgivare.

Det är viktigt att ansvariga inom förskolan i så god tid som möjligt får tillgång till föräldrarnas önskemål om plats i stadens förskolor. Idag finns dock inga incitament för föräldrarna att i god tid anmäla önskemål om när och var plats önskas, då ett äldre barn hela tiden går före ett yngre barn i kön så länge det ställer sig i kö tre månader före platsen önskas.

Genom att barn och föräldrar kan tillgodoräkna sig den tid de stått i kö till en viss skola förbättras planeringsförutsättningar för förskolorna och föräldrarna kan i god tid få besked hur det ser ut och även få svar på när i tiden de kan beräknas få en plats på önskad förskola.

Reservation anfördes av borgarrådet *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. stadsledningskontoret får i uppdrag att utreda hur kötid och inte endast ålder ska kunna tillgodoräknas vid placering inom förskolan
2. närvarotid för förskolebarn med nyfött syskon förändras så att de föräldrar som väljer att fortsätta arbeta har möjlighet att ha syskonet på förskolan mer än sex timmar om dagen
3. en utvecklad barnomsorgsgaranti införs där föräldrarna får ersättning med faktisk barnomsorgsschablon i situationer där kommunen inte kan leva upp till lagens krav om barnomsorgsplatser i tid
4. utbildningsförvaltningen får i uppdrag att utreda och återkomma till kommunstyrelsen med förslag på en deltidsförskoleschablon för barn 1-3 år
5. därutöver anför följande.

I några avseenden har tiden hunnit i kapp föreskrifterna, tillämpningsföreskrifter för taxa för förskoleverksamhet och skolbarnomsorg måste därför ses över.

Genom att barn och föräldrar kan tillgodoräkna sig den tid de stått i kö till en viss skola förbättras planeringsförutsättningar för förskolorna och föräldrarna kan i god tid få besked hur det ser ut och även få svar på när i tiden de kan beräknas få en plats på önskad förskola.

I samband med att den allmänna förskolan infördes den första januari 2003 upphörde deltidsförskolan. Det är därmed inte längre möjligt för föräldrar till treåringar att kombinera tretimmarsverksamhet i förskola med verksamhet i familjedaghem, eftersom schablonen inte kan delas i en schablon för förskolan och en schablon familjedaghem. Denna möjlighet finns däremot från och med höstterminen det år barnet fyller fyra år och börjar i allmän förskola. Många barn som går i Montessoriförskolans verksamhet för treåringar har hamnat i en mycket olycklig situation på grund av att schablonen inte kan delas. Kommunstyrelsen bör därför ge utbildningsförvaltningen i uppdrag att utreda och återkomma till kommunstyrelsen med förslag på en deltidsförskoleschablon för barn 1-3 år.

För att kompensera de familjer som står i barnomsorgskö och för att skapa incitament hos staden att uppfylla platsgarantin är det dags att utveckla barnomsorgsgarantin. En utvecklad barnomsorgsgaranti innebär att de föräldrar som inte får barnomsorg inom fyra månader ska få ett skadestånd motsvarande den barnomsorgsschablon som staden betalar ut till stadsdelsnämnderna.

Det är viktigt att de förslag och löften som presenteras är finansierade. Ingen, allra minst förskolebarnen, gynnas av en överbudspolitik som saknar förankring i verkligheten.

ÄRENDET

Riksdagen beslutade i juni 2003 att höja den högsta avgiften inom maxtaxa för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg från den 1 januari 2004. Som en konsekvens av detta beslutade kommunfullmäktige i budget för 2004 om höjda avgifter i enlighet med riksdagens beslut. Den beslutade förändringen innebär att gränsen avseende hushållsinkomst för att betala högsta avgift höjs från 38 000 kr till 42 000 kr per månad. Den högsta avgiften höjs därmed från 1 140 kr till 1 260 kr per månad.

Av **stadsledningskontorets** tjänsteutlåtande daterat den 11 november 2003 framgår i huvudsak följande.

Riksdagen beslutade i juni 2003 att höja den högsta avgiften inom maxtaxa för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg från den 1 januari 2004. Som en konsekvens av detta beslutade kommunfullmäktige i budget för 2004 om höjda avgifter i enlighet med riksdagens beslut. De beslutade förändringarna i maxtaxan innebär att gränsen avseende hushållsinkomsten för att betala den högsta avgiften höjs från 38 000 kr till 42 000 kr per månad. Den högsta avgiften höjs därmed från 1 140 kr till 1 260 kr per månad.

Stadsledningskontorets finansavdelning ansvarar för tillämpningsföreskrifter för taxan för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. De justeringar som föreslås i tillämpningsföreskrifterna är dels den taxeförändring som beslutades i budget för 2004 och dels att begreppet barnomsorg har bytts ut mot förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. I allt övrigt är tillämpningsföreskrifterna oförändrade.

De justerade tillämpningsföreskrifterna föreslås ersätta tidigare tillämpningsföreskrifter fr.o.m. januari 2004.

TAXA FÖR
FÖRSKOLEVERKSAMHET OCH SKOLBARNSOMSORG
MED TILLÄMPNINGSFÖRESKRIFTER

Enligt kommunfullmäktiges beslut 2003-06-17 gäller följande taxa för förskolebarn (1-5 år) och skolbarn (skolår F-6) inskrivna i stadens förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg fr.o.m. 2004-01-01. Stadsdelsnämnderna har inte rätt att besluta om tilläggsavgifter eller andra avsteg från den fastställda taxan. Dessa tillämpningsföreskrifter fastställdes 2003-xx-xx av kommunstyrelsen att gälla fr.o.m. 2004-01-01.

1 Heltidstaxa

Heltidstaxa tillämpas på:

- ? Förskolebarn 1-3 år med en vistelsetid som överstiger 30 timmar per vecka i stadens förskoleverksamhet.

Avgiften beräknas på hushållets avgiftsgrundande månadsinkomst och är för:

Det första barnet 3 % av inkomsten dock högst	1 260 kr/månad
Det andra barnet 2 % av inkomsten dock högst	840 kr/månad
Det tredje barnet 1 % av inkomsten dock högst	420 kr/månad.

Från och med det fjärde barnet i hushållet betalas ingen avgift.

2 Deltidstaxa

Deltidstaxa tillämpas på:

- ? Förskolebarn 1-3 år med deltidsvistelse om högst 30 timmar per vecka.
- ? Förskolebarn 4-5 år fr.o.m. augusti det år barnet fyller fyra år, med en vistelsetid som överstiger 15 timmar per vecka.
- ? Skolbarn i stadens skolbarnsomsorg.

Avgiften beräknas på hushållets avgiftsgrundande månadsinkomst och är för:

Det första barnet 2 % av inkomsten dock högst	840 kr/månad
Det andra barnet 1 % av inkomsten dock högst	420 kr/månad
Det tredje barnet 1 % av inkomsten dock högst	420 kr/månad.

Från och med det fjärde barnet i hushållet betalas ingen avgift.

3 Tillämpningsområden

Taxan gäller för barn inskrivna i kommunal förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg i Stockholms stad, även för omsorg på obekvämt arbetstid. Med förskoleverksamhet avses förskola, allmän förskola, familjedaghem och flerfamiljssystem och med skolbarnsomsorg avses fritidshem, familjedaghem och flerfamiljssystem

- 3.1 Avgiftens storlek beror på den avgiftsgrundande inkomsten i det hushåll där barnet är folkbokfört och på antalet barn som hushållet har inskrivna i stadens kommunala och enskilda avgiftsbelagda förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg.
- 3.2 Den högsta avgiften i den för barnet aktuella avgiftsbelagda verksamhetsformen betalas för det yngsta barnet i hushållet och den närmast lägre avgiften i den för barnet aktuella avgiftsbelagda verksamhetsformen betalas för det närmast äldre barnet. Från och med det fjärde barnet i hushållet betalas ingen avgift.

- 3.3 Med hushåll avses ensamstående och makar. Med makar skall jämföras man och kvinna som utan att vara gifta med varandra lever tillsammans under äktenskapsliknande former och
- a) har eller har haft gemensamt barn eller
 - b) är folkbokförda på samma adress.
- Med makar skall också jämföras personer som lever tillsammans i ett homosexuellt förhållande och är folkbokförda på samma adress.
- 4 Avgifter och bedömning av avgiftsnivå
- 4.1 Avgift erläggs från och med det datum då platsen blev tillgänglig. Avgiften betalas 11 månader per år (juli månad är avgiftsfri) för förskoleverksamhet och 12 månader per år för skolbarnsomsorg.
- 4.2 Har hushållet barn inskrivna både i enskild förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg som ingår i stadens barnomsorg och i kommunal förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg, ska de barn som är inskrivna i kommunal förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg avgiftssättas som om alla barn vore det.
- 4.3 Enligt 2 a kap 9 och 10 §§ skollagen har barn som behöver särskilt stöd i sin utveckling rätt till avgiftsfri förskola med max 15 timmar i veckan eller 525 tim/år.
- 4.4 Den lagstadgade allmänna förskolan för 4-5-åringar börjar gälla fr.o.m. augusti det år barnet fyller fyra år och innebär rätt till avgiftsfri förskola med max 15 timmar i veckan eller 525 tim/år.
- 4.5 För barn över 12 år som, efter beslut av stadsdelsnämnden, erhåller korttidstillsyn enligt 9 § 7p LSS, utgår ingen avgift tidigare fr.o.m. månadsskiftet efter det att barnet fyllt 12 år.
- 4.6 För plats i både kommunal allmän förskola och kommunalt familjedaghem eller flerfamiljs-system betalas avgift enligt deltidstaxan.
- 4.7 Vid heltidsomsorg är avgiften oberoende av antal omsorgsdagar per månad och vistelsetidens längd per dag/dygn. För deltidsoomsorg, se avsnitt 5.
- 4.8 För tillfälligt placerade barn erläggs avgift med en kalenderdagsdel per dag av månadsavgiften. Om omsorgen uppgår till fler än fem dagar per kalendermånad betalas hel månadsavgift.
- 4.9 Om barnet inte kunnat tas emot i sin förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg och staden inte har kunnat erbjuda omsorg på annat sätt reduceras avgiften med en kalenderdagsdel per dag av månadsavgiften. Undantag gäller vid dagbarnvårdarens sjukdom, då ersättning utgår från försäkringskassan.
- 4.10 Under invänjning av förskolebarn vilken orsakas av byte av placering som sker utan föräldrarnas önskan och då förvaltningen inte kan lösa invänjningen utan föräldrarnas medverkan kan hel avgiftsbefrielse medges. Sådan avgiftsbefrielse beviljas efter ansökan till stadsdelsnämnden.
- 4.11 Avgift betalas inte vid styrkt sjukdom hos barnet för den tid som sammanhängande överstiger en månad.
- 4.12 Byte av avgiftsnivå kan endast göras per månadsskifte, även när det gäller byte från heltid till deltid eller omvänt.

- 5 Deltidsvistelse för förskolebarn
- 5.1 Deltidsvistelse kan tillämpas för förskolebarn med plats i förskola, familjedaghem och flerfamiljssystem.
- 5.2 Förutsättningen för att deltidsvistelse ska tillämpas är att vistelsetiden per vecka inte överstiger 30 timmar. Skiftar vistelsetiden mellan veckorna utgör veckan med längst vistelsetid grund för fastställande av vistelsetiden.
- 5.3 Vistelsetiden per vecka för barnet avtalas skriftligt mellan föräldern/vårdnadshavaren och stadsdelsförvaltningen/anordnaren. Tiden räknas per dag från det klockslag barnet lämnas till det klockslag barnet hämtas.
- 5.4 Om barnet regelbundet avbryter vistelsen för t.ex. läkarbesök, så utgör den totala tiden för dagen, inklusive avbrott, underlag för fastställande av vistelsetiden.
- 5.5 Ansvar för att överenskomna tider hålls åvilar föräldern/vårdnadshavaren. Om utökning av vistelsetiden sker utan anmälan, kan avtalet ensidigt sägas upp av stadsdelsförvaltningen/anordnaren och heltidstaxa tillämpas därefter. Avtalsförändringar anmäls en månad i förväg.
- 6 Inkomstrelaterad avgift och beräkning av hushållsinkomst
- 6.1 Avgiften bestäms av hushållets avgiftsgrundande inkomst per månad. I detta inräknas hushållets inkomster före skatt (bruttoinkomst) per månad enligt punkt 6.3.
- 6.2 För korrekt avgiftssättning ska hushållet, där barnet - för vilken avgiften ska sättas - är folkbokfört, lämna uppgift om sina inkomster till aktuell stadsdelsförvaltning/skola, som därefter fastställer hushållets avgiftsgrundande inkomst.
- 6.3 Med avgiftsgrundande inkomst avses lön före skatt och andra skattepliktiga inkomster i inkomstslaget tjänst samt överskott i inkomstslaget näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen (SFS 1999:1229).

Som avgiftsgrundande inkomst räknas i huvudsak:

A. Inkomst av tjänst:

- ? Lön, arvoden m.m. jämte beskattningsbara naturaförmåner t.ex. bilförmån och bostadsförmån.
- ? Pension och sjukbidrag
- ? Livränta och periodiska understöd
- ? Ersättning från sjuk- och olycksfallsförsäkring som tecknats i samband med tjänst
- ? Sjukpenning, rehabiliteringspenning, föräldrapenning och skattepliktigt vårdbidrag
- ? Arbetslöshetsersättning
- ? Skattepliktigt utbildningsbidrag, korttidsstudiestöd och vuxenstudiebidrag

B. Inkomst av näringsverksamhet, efter avdrag för egenavgifter:

- ? Rörelse
- ? Jordbruksfastighet
- ? Hyresfastighet

- 6.4 Skyldighet att lämna uppgift om inkomst har gift/sammanboende och ensamboende förälder/vårdnadshavare. I sådant fall som avses i punkt 3.4 b) är barnets förälder/ vårdnadshavare uppgiftsskyldig beträffande sammanboendes ekonomiska förhållanden.

Förälder/vårdnadshavare är skyldig att omgående anmäla förändringar som påverkar avgiften, samt kontrollera att rätt avgift debiteras så att efterdebiteringar undviks.

- 6.5 Om inkomstuppgifter, eller andra för avgiftssättningen nödvändiga uppgifter, ej lämnas eller om kontroll av lämnade uppgifter ej medges, debiteras högsta avgift enligt gällande taxa.
- 6.6 För egna företagare eller i det fall inkomsten varierar från månad till månad kan avgiften preliminärt fastställas med ledning av uppskattad sammanlagd avgiftsgrundande inkomst för en viss period, dock högst 12 månader under kalenderåret, vilken därefter divideras med periodens månadsantal. I det fall avgiften är preliminärt fastställd, skall den avgiftsgrundande inkomsten styrkas i efterhand varvid eventuell korrigering görs.
- 6.7 För barn placerade i familjehem ska den avgiftsgrundande inkomsten endast utgöras av familjemersättningen, d.v.s. arvode och omkostnadsdel. Placering i familjehem medför att barnet inte ingår i systemet med syskonrabatt enligt punkt 3.3 för ev. övriga barn i familjen.

Ändrad avgift gäller fr.o.m. månadsskiftet efter det att inkomsten eller familjeförhållandet ändrats. En retroaktiv ändring som innebär en sänkning av avgiften görs dock högst två månader bakåt i tiden, efter det att anmälan inkommit till stadsdelsförvaltningen/skolan. Undantag kan medges efter beslut i stadsdelsnämnden.

- 6.8 Om ett hushålls sammanlagda avgiftsgrundande inkomst understiger 4000 kr/månad uttas ingen avgift för hushållets inskrivna barn.

7 Uppsägning

- 7.1 Önskar familjen inte längre utnyttja anvisad plats ska skriftlig uppsägning göras till stadsdelsförvaltningen/skolan.
- 7.2 Uppsägningstiden är en månad och räknas från den dag uppsägningshandlingen kommit stadsdelsförvaltningen/skolan tillhanda. Under uppsägningstiden uttas avgift.
- 7.3 Uppsägning behövs inte vid överflyttning mellan två kommunala placeringar inom samma stadsdelsområde.
- 7.4 Om stadsdelsförvaltningen/skolan tvingas säga upp barn är uppsägningstiden två månader. Uppsägningen ska vara skriftlig och under uppsägningstiden uttas avgift.
- 7.5 Förälder/vårdnadshavare, som säger upp plats och vars barn efter ansökan återfår plats inom tre månader, ska betala avgift under mellantiden. Detta gäller inte om uppsägningen skett på grund av överflyttning av förskolebarn till annat stadsdelsområde, eller vid överflyttning till skolbarnsomsorg.
- 7.6 När en plats stått outnyttjad i en månad kan denna skriftligen sägas upp av stadsdelsförvaltningen/skolan. Uppsägning sker därefter med iakttagande av en månads uppsägningstid. Under uppsägningstiden debiteras avgift.
- 7.7 Förälder/vårdnadshavare som inte önskar utnyttja accepterad plats ska göra uppsägning på vanligt sätt. Uppsägningen gäller med omedelbar verkan. För plats som inte tagits i bruk debiteras ingen avgift.
- 7.8 Om invänjningen av ett förskolebarn avbryts i samförstånd med stadsdelsförvaltningen betalas endast avgift för vistelsetiden räknad i kalenderdagar.

- 7.9 Barn vars förälder/vårdnadshavare har två obetalda månadsräkningar sägs efter sedvanlig påminnelserutin upp från sin plats om 2 a kap 9 § skollagen inte är tillämplig. Uppsägningen ska vara skriftlig. Uppsägningstiden är två månader. Undantag från huvudregeln kan medges efter beslut i stadsdelsnämnden. Beslut om uppsägning anmäls i stadsdelsnämnden.